

❖ สรุปภาพรวมการสัมมนาคริสต์ไทยแลนด์ ประจำปี 2017 ระหว่างวันที่ 18-20 ตุลาคม 2017 ❖

กรรมการฝ่ายสังคม (คาร์ิตส์ไทยแลนด์) ซึ่งเป็นโครงข่ายของหน่วยงานต่างๆ ซึ่งรับผิดชอบงานด้านสังคมของพระศาสนจักรคาทอลิกไทย ได้เห็นความสำคัญของประเด็น งานด้านสังคม และกำหนดจัดสัมมนาคริสต์ไทยแลนด์ ประจำปี 2017 ระหว่างวันที่ 18-20 ตุลาคม ค.ศ. 2017 โดยให้หัวข้อว่า “ **ครอบครัว เชลล์**

สำคัญในสภาพสังคมไทยปัจจุบัน ” โดยมี สมาชิกเครือข่าย ผู้รับผิดชอบงานด้านสังคมทั้งในระดับชาติและระดับสังฆมณฑล เข้าร่วมการสัมมนาทั้งสิ้นกว่า 70 คน ได้เรียนรู้ เข้าใจและวางแผนร่วมกัน อันจะนำไปสู่การบูรณาการงานทางด้านสังคมในระดับครอบครัว อันเป็นหนึ่งในแผนยุทธศาสตร์ฯ ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

คุณพ่อไพรัช ศรีประเสริฐ เลขาธิการคาร์ิตส์ไทยแลนด์ กล่าวว่า การจัดสัมมนาครั้งนี้ เพื่อต้องการที่จะตอบโจทยักฤษฎีฯ ผ่านการ เรียนรู้และ เข้าใจถึง สถานการณ์ แนวคิดและคำสอนของพระศาสนจักรเรื่อง ครอบครัวกับบริบทในสังคมไทยปัจจุบัน คาร์ิตส์ในฐานะผู้รับผิดชอบงานด้าน สังคมของพระศาสนจักรจะสามารถบูรณาการงานมิติ สังคมกับงานอภิบาล คริสตชน/ชุมชนในความเป็น ชุมชนศิษย์พระคริสต์ได้อย่างไร จะช่วยกันเติมเต็มให้งานครอบครัว ซึ่งเป็นจุดเล็กที่สำคัญ ที่สุดทุกครอบครัวควรได้รับการเอาใจใส่ดูแลอย่างดี ...ก็จะเป็นชุมชนศิษย์พระคริสต์ที่เป็นประจักษ์พยานได้ นอกจากนั้นจากการสัมมนาในปีที่แล้ว (ค.ศ. 2016) ได้มีการกล่าววายุทธศาสตร์ของ คาร์ิตส์ไทยแลนด์ (ปี 2017-2020) ซึ่งจะช่วยให้เรา มุ่งทำงานไปในทิศทางเดียวกันในประเด็นสำคัญๆขอให้ฝ่ายสังคมของสังฆมณฑลต่างๆ ได้มาแบ่งปันข้อมูลและช่วยเหลือกันและกัน เพื่อสามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมายได้ เป็นความเข้มแข็งและร่วมมือกันในทุกระดับ ตั้งแต่ ระดับชาติ ระดับสังฆมณฑล ระดับเขต และระดับวัดด้วย โดยการสัมมนามีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อเรียนรู้สถานการณ์ด้านครอบครัวในสังคมไทย ร่วมศึกษาข้อคำสอน เพื่อแสวงหาแนวทางและแผนการทำงานร่วมกันกับฝ่ายอภิบาลคริสตชน แผนกครอบครัว
- 2) เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนามีโอกาสทำความเข้าใจแผนยุทธศาสตร์ฯ ในภาคปฏิบัติ
- 3) เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้รับรู้ถึงพัฒนาการต่างๆ ในงานด้านสังคมของพระศาสนจักรสากลและพระศาสนจักรท้องถิ่น อันจะทำให้เกิดความเข้าใจ ความร่วมมือและการประสานงานที่เข้มแข็งมากยิ่งขึ้นระหว่างผู้ทำงานอุทิศตนในด้านสังคมของพระศาสนจักรไทย

การนำเสนอหัวข้อแรกในเรื่อง“โฉมหน้าครอบครัวไทยในปัจจุบัน” ได้รับเกียรติจาก คุณสุพัตรา ภาณุทัต หัวหน้ากลุ่มงานสวัสดิการครอบครัว จากสหทัยมูลนิธิ เป็นวิทยากรซึ่งได้ชี้ให้เห็นถึงปัญหาของสังคมไทยซึ่งมีปัจจัยต่างๆ โดยชี้ให้เห็นถึงสถานการณ์ของสังคมไทย ยุคคนเกิดน้อยด้วยคุณภาพ การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น สังคมผู้สูงอายุ อยู่เป็นโสดมากขึ้น ที่แต่งงานก็ช้าลง (มีอายุมากขึ้น) หรือมีการหย่าร้างครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว ครอบครัวข้ามรุ่น ครอบครัวสามรุ่น กลุ่มเพศเดียวกันที่ปัจจุบันเปิดเผยมากขึ้น หนี้ครัวเรือนเพิ่มสูงขึ้น...วิทยากรยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาความร่วมมือกัน โดยอ้างอิงข้อที่ 17 ของเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals - SDGs) และยุทธศาสตร์ของประเทศไทย (พ.ศ. 2560-2579) ที่กำหนดให้ “ครอบครัวเข้มแข็ง” เป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความมั่นคงของประเทศไทย ด้วยการเปรียบเทียบครอบครัวเป็นเซลล์เป็นเรื่องที่ถูกต้องมาก เพราะเซลล์เป็นอนุภาคเล็กๆ ในร่างกายเรา ซึ่งหาก “ปกติ” ร่างกายก็แข็งแรง แต่หากเซลล์ “ไม่ปกติ” ร่างกายก็เจ็บป่วย และ มนุษย์ทุกคนควรได้รับการดูแล บริบาล พัฒนา เจกเช่นเดียวกัน ดังนั้นผู้ทำงานด้านสังคมจะต้อง ร่วมมือกันในการผลักดันให้ระบบ ของรัฐ สามารถบริการสังคมได้ตามหน้าที่

ส่วนหัวข้อที่สองในเรื่อง “แนวทางการป้องกันภัยคุกคามครอบครัวจากสื่อออนไลน์” ในประเด็นดังกล่าวได้รับเกียรติจาก ดร.ศรีดา ตันตะอิพานิช กรรมการผู้จัดการ มูลนิธิอินเทอร์เน็ตรวมพัฒนาไทย เป็นวิทยากรบรรยายในเรื่องดังกล่าว ซึ่งให้ความสำคัญกับสื่อออนไลน์กับครอบครัวไทย ยุค 4.0 สื่อออนไลน์ สื่อดิจิทัล ที่ครอบครัว พ่อแม่/ผู้ปกครองรู้ไม่เท่าทันสื่อใหม่ (New Media) ปลอ่ยให้เด็กอยู่ในสภาพถูกล่อลวงชักจูงไปสู่โลกเสมือนจริง การเสพสื่อลามกหรือถูกล่อลวงให้ไปมีส่วนใน “สื่อลามกอนาจารเด็ก”ซึ่งเป็นอาชญากรรม...การปลุกฝัง Hate Speech การใช้ถ้อยคำที่สร้างความรุนแรงและการเล่นเกมที่มีผลต่อความรุนแรงอันตราย ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กอนาคตของชาติคือกลุ่มคนรุ่นใหม่ และเราคือผู้ตัดสินใจว่ากลุ่มคนรุ่นใหม่จะเป็นอย่างไร สังคมต้องร่วมมือกันสร้างความตระหนักรู้ถึงสถานการณ์ใหม่ ๆ ของสื่อ ทุก วันนี้เราไม่ได้มีแค่ ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient) ความฉลาดทางสติปัญญา (Intelligent Quotient)และความฉลาดด้านอื่นๆ แต่ปัจจุบันต้องมีความฉลาดในการใช้สื่อดิจิทัล (Digital Quotient)ซึ่งสื่อออนไลน์ทุกวันนี้แฝงไปด้วย ความรุนแรง ข้อมูลเท็จ การด่าทอ มีไวรัสคอมพิวเตอร์ การเข้าถึงความเป็นส่วนตัวที่สุดเราต้องรู้เท่าทันสื่อ

ประเด็น “งานอภิบาลครอบครัวของพระศาสนจักรคาทอลิก” ได้รับการอธิบายให้ฟังโดย คุณพ่อพรศักดิ์ ชื่นจิตตภิรมย์ ผู้จัดการแผนกส่งเสริมชีวิตครอบครัว อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ซึ่งคุณพ่อได้อธิบายถึง ลักษณะที่สำคัญของครอบครัวไทย ดังนี้

1. เป็นครอบครัวขยายหรือครอบครัวใหญ่ มากกว่าครอบครัวแบบอื่น ๆ โดยเฉพาะตามต่างจังหวัด
2. มีความเคารพเชื่อฟัง ตามลำดับอาวุโส
3. ให้อำนาจผู้ชาย หรือ สามี เป็นผู้นำ ครอบครัวโดยภรรยาจะใช้นามสกุลสามี (ปัจจุบันกฎหมายไม่ได้บังคับว่าต้องใช้นามสกุลสามีแล้ว) สามีต้องเลี้ยงดูอุปการะ ปัจจุบันฝ่ายภรรยาเริ่มมีบทบาทมากขึ้น

4. ลูก คือ โชทของคลองใจพ่อแม่ ซึ่งปู่ตายายมักจะให้ความสำคัญกับการเกิดใหม่
5. ลูกผู้ชายได้รับการยกย่องให้เป็นผู้สืบสกุล ต้องประพฤติอยู่ในกรอบศีลธรรม
6. ลูกๆ ต้องแสดงความกตัญญู ความกตัญญูเป็นลักษณะที่สำคัญอย่างหนึ่งของสังคมไทย
7. ภรรยา แม้จะไม่ใช่ผู้นำครอบครัว แต่ก็มีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูบุตรและการใช้จ่ายในครอบครัว
8. ความผูกพันทางสายโลหิต แม้จะแต่งงานไปแล้ว แต่ความรัก ความห่วงใย ยังคงมีอยู่

จากนั้นคุณพ่อได้ให้แนวคิดของพระสมณสาสน์ความชื่นชมยินดีในความรัก (Amoris Laetitia) โดยเน้นในมุมมองของงาน Caritas โดยชี้ให้เห็นว่าปัญหาครอบครัวคือ ปัญหาสังคม และการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวต้องดูวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และความต้องการท้องถิ่นของตนด้วย (เทียบ AL#3)

ปัจจุบันลักษณะของครอบครัวไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอันเป็นผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและการเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้ครอบครัวเฉาะขึ้น ได้แก่ ครอบครัวขนาดเล็กลง ครอบครัวแม่เลี้ยงเดี่ยว ครอบครัวผู้สูงอายุดูแลเด็กกำพร้า พ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว ครอบครัวเด็กพิการและเจ็บป่วยเรื้อรัง ครอบครัวอพยพ (สอดคล้องกับวิทยากรท่านแรก) ... ปัญหาครอบครัวมีมากขึ้นและ ยิ่งซับซ้อนมากขึ้น ความผาสุกของครอบครัวเป็นความสุขของพระศาสนจักร ... อันตรายที่เกิดจากการหมกมุ่นอยู่กับทรัพย์สินเงินทอง นำไปสู่การขาดความอดทน อดกลั้น มุ่งร้ายและเกลียดชังกันในครอบครัว ... ดังนั้นครอบครัวที่อ่อนแอ เป็นผลเสียต่อการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ การบ่มเพาะคุณค่าต่าง ๆ ของสังคม และความเจริญก้าวหน้าทางศีลธรรมของเมืองและประเทศ

สำหรับแนวทางการทำงานเพื่อครอบครัวแผนกส่งเสริมชีวิตครอบครัวมียุทธศาสตร์ 3 มิติ ได้แก่

1. **การส่งเสริม** การอภิบาลเชิงบวก สนับสนุนคู่รักให้ ได้รับการฟื้นฟูจิตใจเป็นระยะ จัดอบรม เตรียมเยาวชน เข้าสู่ชีวิตครอบครัว ส่งเสริมความรักและความเป็นหนึ่งเดียวกันในครอบครัว
2. **การป้องกัน** ภัยคุกคามที่จะเกิดขึ้นภายในครอบครัว เช่น ยาเสพติด สื่อออนไลน์ เพศ ความรุนแรงในครอบครัว ความซื่อสัตย์/การนอกใจกัน และเศรษฐกิจในครอบครัว
3. **การเยียวยา** แต่ละคนเติบโตจากครอบครัวและการดูแลเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน บางคนเจอปัญหาความรุนแรงในครอบครัวตั้งแต่เด็ก ... ต้อง มีการเยียวยาในกลุ่มที่ประสบปัญหาอยู่ ซึ่งพระศาสนจักร โดยพระสันตะปาปาได้เรียกร้อง ให้ดูตัวอย่างคำอุปมาเรื่องลูกจ้างผลาญ พระองค์เรียกร้อง บิดาที่อยู่บ้านเฝ้าคอยโอบกอดและรักษาบาดแผลของลูกที่กลับคืนมาสู่บ้าน

หลังจากการแบ่งกลุ่มไตร่ตรองสิ่งที่ได้รับฟังและหารือประชุมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ที่ประชุมได้ทำการนำเสนอประเด็นโดยสามารถสรุปได้ย่อๆ ดังนี้

- 1) ปัญหาเรื่องความแตกแยกของครอบครัว -ความรุนแรงในครอบครัว -ปัญหาการหย่าร้าง / พ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว-ตั้งครร์ก่อนวัยอันควร-วัยรุ่นที่แต่งงานก่อนวัยที่มีวุฒิภาวะไม่พร้อมในการดูแลบุตร / ปัญหา ยาเสพติด / ครอบครัวข้ามรุ่นมีมากขึ้น / ปัญหาหนี้สิน-ความยากจน / เด็กไม่ได้รับการอบรมเนื่องจากไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ / เด็กและผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งในชุมชน
- 2) ประเด็นทางเศรษฐกิจ- ความยากจน -ครอบครัวไม่มีอาชีพ ขาดรายได้ / ปัจจัยจาก สื่อออนไลน์ / ตัวอย่างของพ่อแม่ปู่ตายาย / การขาดโอกาสทางการศึกษา / การอยากรู้อยากลองของวัยรุ่น
- 3) แนวทางแก้ไขปัญหา - สร้างงาน สร้างอาชีพในชุมชน ทำให้ครอบครัวมีอาชีพ มีรายได้ ทำบุญชี้ครัวเรือน / ฟื้นฟูวัฒนธรรม ที่ดี / อบรมให้การศึกษาในแต่ละช่วงวัย เน้นระดับ ชุมชนหรือวัด / ใช้

องค์กร สชค. เป็นแบบอย่างที่ดีในชุมชน / หากคนต้นแบบในชุมชนที่มีครอบครัวที่เข้มแข็ง / พัฒนา ศักยภาพเจ้าหน้าที่ ให้สามารถรับมือ แก้ไขปัญหา ในการทำงานเพื่อช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายต่อไป

การนำเสนอ “ **แผนและแนวทางการทำงานส่งเสริมครอบครัว** ” โดยคุณเอ นพรัตน์ ฝ่ายพัฒนา แผนงานและโครงการภายในประเทศ สำนักเลขาธิการคาริตัสไทยแลนด์ ได้นำเสนอแนวทางที่ให้ความสำคัญกับการทำงานเชิงโครงการโดยช่องทางการสนับสนุนจากแหล่งทุนในประเทศ ซึ่งสามารถดำเนินตามแนวทางการทำงานรูปแบบต่างๆ ที่ได้หารือในการประชุมกลุ่มย่อย สามารถทำให้สอดคล้องกับการทำงานแบบประชาธิปไตยที่ได้รับการบรรยายในหัวข้อ “ **แนวทางประชาธิปไตยกับการส่งเสริมการพัฒนาชุมชนไทย** ” โดย คุณทองคุณ บุญตร รองผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ สำนักส่งเสริมความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ที่ว่า “**ประชาธิปไตย**” คือ คำว่า “ประชา” รวมกับคำว่า “รัฐ” นั้น มาจากเนื้อเพลงชาติไทยที่เราขับร้องหรือได้ยินกันทุกวัน ซึ่งมีใจความว่า “ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย เป็นประชาธิปไตยของไทยทุกส่วน อยู่ดำรงคงไว้ได้ทั้งมวล ด้วยไทยล้วนหมาย รักสามัคคี ... ” แนวคิดดังกล่าวให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุล เน้น เศรษฐกิจฐานราก ให้กลับมาทำงานกับ ชนบทสร้างการเติบโตจากภายใน การทำงานประชาธิปไตยนี้มีโครงสร้างการจัดการและการดำเนินงานร่วมกันระหว่างรัฐกับเอกชน ... และเนื่องจาก เศรษฐกิจไทยมีโครงสร้างยึดติดกับภาคเกษตรส่วนมากและชาวชนบทกว่าร้อยละ 80 เป็นผู้ประกอบการเกษตร ดังนั้น การ จัดระบบเศรษฐกิจฐานรากหรือเศรษฐกิจชุมชนขึ้นในเครือข่ายที่เป็นการรวมกลุ่มกันหรือเป็นพื้นที่พัฒนาทั่วประเทศ เพื่อสร้างรายได้ให้ชุมชน ประชาชนมีความสุข เน้นแนวทางการทำงานแบบชุมชนลงมือทำ เอกชนขับเคลื่อน และรัฐบาลสนับสนุน

นอกจากนั้น การสัมมนาครั้งนี้ยังได้นำเสนอแผนยุทธศาสตร์ของกรมการฝ่ายสังคม (คาริตัสไทยแลนด์) ปี 2017-2020 ที่ได้นำเสนอร่างในเวทีการสัมมนา เมื่อปี 2016 และได้รับการอนุมัติเมื่อวันที่ 17

พฤษภาคม 2017 ที่ผ่านมา โดยกระบวนการนำเสนอได้นำสรุปสาระสำคัญของแผนยุทธศาสตร์ และใช้กิจกรรมที่ได้ดำเนินงานมาแล้วผนวกกับแนวทางการทำงานที่หน่วยงานต่างๆ ในโครงสร้างคาริตัสไทยแลนด์ ได้นำเสนอเพื่อเป็นตัวชี้ให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาเห็นถึงความเป็นไปได้ของการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ ในเชิงประจักษ์ ตลอดจนทิศทางการทำงานร่วมกันที่สามารถก่อให้เกิด

ผลได้ โดยแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย 5 เป้าหมายและกิจกรรมตัวอย่างดังนี้

เป้าหมายที่ 1 คาริตัสต้องเป็นหัวใจของพระศาสนจักร

***เน้นจิตตารมณ์และงานกิจกรรมเมตตาในระดับวัด-พันธกิจของคริสตชน

- ศูนย์สังคมพัฒนาอุบลราชธานี นำเสนอโดยคุณวัณชัย ทองศรี ซึ่งเริ่มดำเนินงานดังกล่าวตั้งแต่ปี 2013 มี 3 หมู่บ้านนำร่อง ปัจจุบันมี 8 วัดนำร่อง โดยเราใช้กระบวนการการทำงานด้านสังคม รวมกลุ่มงานต่าง

ๆ เช่น กลุ่ม BEC งานกลุ่มออมทรัพย์ เราใช้ฐานเดิมหรือกลุ่มที่มีกิจกรรมช่วยเหลือคนยากจนอยู่แล้ว ทำให้เกิดความร่วมมือรวมกลุ่ม มีการจัดการบ้าง สนับสนุนทุนเพื่อตั้งต้นและสนับสนุนกิจกรรมทุกปีจาก การรณรงค์ มหาพรต มีเวทีแลกเปลี่ยนระดับสังฆมณฑลปีละ 1 ครั้ง เป็นนโยบายของศูนย์และสังฆมณฑล ...ทั้งนี้คุณพ่อเจ้าวัดมีส่วนสำคัญให้คาร์ิตัสวัด

เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชุมชนวัด และต้องมีความร่วมมือของวัด ของชุมชนและสังฆมณฑล

- ศูนย์สังคมพัฒนา ฯ จันทบุรี นำเสนอ โดยคุณพ่อเอกภพ ผลมูล วางานด้านสังคมของสังฆมณฑลจันทบุรีตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน จะสอดคล้องกับแนวทางของสภาพระสังฆราชฯ เสมอ ในส่วนของสังฆมณฑลจันทบุรี ส่วนมา กผู้อำนวยการ ศูนย์ฯ และคุณพ่อ หลายท่านจะเกี่ยวข้องกับการงานระดับชาติ ...ปัจจุบันมีแผนงานอภิบาลของสังฆมณฑลจันทบุรี ซึ่งในปี1998มีการจัดตั้งสภาอภิบาลวัด ถึงปี2000ก็มีการประกาศแผนทิศทางการอภิบาลฯ ปี2000-20 10และปี2011-2015ปัจจุบันก็มีแผนยุทธศาสตร์ตามกฎหมายแนวทางในการดำเนินงานอภิบาลสู่ภาคปฏิบัติ แผนงานด้านสังคม เน้นการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ส่งเสริมบทบาทฝ่ายสังคม และสร้างเครือข่ายและความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร ...ในส่วนของสังฆมณฑลจันทบุรี เราจะช่วยกันในการผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อน เรื่องดังกล่าว ซึ่ง ต้องมาจากระดับบน เพื่อให้เกิดงานด้านสังคมในชุมชนวัดอย่างยั่งยืนต่อไป

เป้าหมายที่ 2 ช่วยเหลือ บรรเทาทุกข์และร่วมสร้างชุมชนขึ้นใหม่

***เน้นงานสงเคราะห์ชุมชนที่ประสบภัย - การดำเนินงาน และแนวทางร่วมกันในอนาคต

- ศูนย์อำนวยการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย อัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง นำเสนอ โดยคุณอดุลย์ ตระกูลมา(ในนามของคุณพ่อสุดใจ แสนพลอ่อน) ได้สรุปภาพรวมสถานการณ์และความช่วยเหลือในเหตุการณ์น้ำท่วมพื้นที่ในอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง ช่วงไตรมาสที่ 3 ของปี 2017 ทั้งเรื่องของการจัดตั้งศูนย์อำนวยการฯ ซึ่งมีพระคุณเจ้าจำเนียร สันติสุขนิรันดร์เป็นประธานกิตติมศักดิ์ คุณพ่อวีระเดช ใจเสรี เป็นที่ปรึกษา และ คุณพ่อสุดใจ แสนพลอ่อน เป็นประธาน และการให้ความช่วยเหลือ และได้นำเสนอแนวทางการให้ความช่วยเหลือหลังจากสิ้นสุดระยะเร่งด่วนคือ ช่วงการช่วยเหลือฉุกเฉิน ไปสู่การช่วยเหลือระยะกลางคือ ช่วงการช่วยเหลือให้ชุมชนกลับไปสู่สภาวะปกติ และการช่วยเหลือระยะยาวคือ ช่วงการฟื้นฟูอาชีพและการดำรงชีพ เป็นโครงการ 3 ปี ตั้งแต่ 2017-2020
- ศูนย์สังคมพัฒนาฯ สุราษฎร์ธานี โดยคุณเพ็ญศิริ ฤทธิมงคล และคุณ รัชมี ขุนทองจันทร์ ซึ่งเน้นว่าการช่วยเหลืออยู่บนจิตตารมณ์ “รักและรับใช้” แบ่งการทำงาน ออกเป็น 4 เขต คือ ประจวบคีรีขันธ์ นครศรีธรรมราชสุราษฎร์ธานี และ ตรัง เพราะเป็นพื้นที่ห่างไกลกัน อีกทั้งเป็นการสนับสนุนให้องค์กรคาทอลิกในพื้นที่ เช่น วัด โรงเรียน และกลุ่มชมราวาส ได้ร่วม กันทำงานด้านสังคมตัวอย่างเหตุน้ำท่วม จ.นครศรีธรรมราช ศูนย์ ฯ สุราษฎร์ธานี ร่วมกับ คณะธิดาเมตตาธรรมและอาสาสมัครในพื้นที่วางแผนการทำงานร่วมกันในการฟื้นฟู ช่วยเหลือชาวบ้านให้อยู่

ได้ด้วยตนเอง โดยมีกระบวนการทำงาน ลงพื้นที่สร้างความสัมพันธ์กับผู้ประสบภัยน้ำท่วม / สืบหาและเก็บข้อมูลความต้องการของชุมชนและครัวเรือนที่ยากจน / วางแผนการทำงานร่วมกับชุมชนเป้าหมาย / จัดหาอุปกรณ์จำเป็นในการประกอบอาชีพ / จัดกระบวนการเพื่อให้ชุมชน เกิดการเรียนรู้ด้านอาชีพของตน และการเตรียมรับมือภัยพิบัติ น้ำท่วมในอนาคต

- **แผนกผู้ประสบภัยและผู้ลี้ภัย (โคเออร์)** นำเสนอโดย คุณสุขปราณี ตีระดา ว่า ในเบื้องต้นโคเออร์จะเป็นผู้ประสานงานกับทางคาร์ิตัสไทยแลนด์ ซึ่งเงินบริจาคที่ได้มานั้นผ่านการณรงค์ของสภา โคเออร์เป็นผู้สนับสนุนกิจกรรมของคาร์ิตัส ประสานงานขอความช่วยเหลือจากที่ต่างๆ ศูนย์สังคมพัฒนาแต่ละมิสซังเป็นผู้นำในการให้ความช่วยเหลือ ... สำหรับการอบรมป้องกันภัยฯ แต่ก่อนโคเออร์จะเขียนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนในปัจจุบันการอบรมเรื่องป้องกันภัยยังไม่ได้ดำเนินงานเพราะยังไม่มีเจ้าหน้าที่มาทำงานเต็มตัว (แต่จะแสวงหาแนวทางในการทำงานเรื่องนี้ เพราะเป็นงานที่สำคัญ)

เป้าหมายที่ 3 ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนที่ครอบคลุมทุกมิติของชีวิต

***งานเกษตรกรรมยั่งยืน ประสพการณ์การทำงาน ทิศทาง และแผนงานอนาคต

- **ศูนย์สังคมพัฒนาฯ สุราษฎร์ธานี** นำเสนอโดยคุณจำลอง บุญลา เน้นแนวทาง เกษตรยั่งยืน :การพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน ได้นำเสนอสถานการณ์ของภาคใต้ ด้านเศรษฐกิจ ความแปรปรวนของสภาพแวดล้อม การระบาดของศัตรูพืช การใช้สารเคมีและยาฆ่าแมลงในการเกษตรเพิ่มสูงขึ้น การใช้ประโยชน์จากที่ดินมุ่งเศรษฐกิจมากกว่าความมั่นคงทางด้านอาหาร จนได้ปรับเปลี่ยนแนวคิดและเริ่มลงมือทำที่ บ้านทับคริสต์ วัดแม่พระองค์อุปถัมภ์ เมื่อปี 2540 สมัยพระ สังฆราชประพนธ์ชัยเจริญพัฒนาเป็นพื้นที่ให้เด็กและเยาวชน ได้เรียนรู้เรื่องงานเกษตร คนทุกวัยมีส่วนร่วม มีการพัฒนามาตรฐานทางผลผลิต และการนำบันได 9 ขั้นสู่ความพอเพียงที่ใช้ “ศาสตร์พระราชา” มาเป็นตัวนำ

- **คณะกรรมการเกษตรกรรมยั่งยืน คาร์ิตัสไทยแลนด์** นำเสนอโดยคุณบุญนิธิ นามบุญ ซึ่งได้นำเสนอทิศทางการทำงานและแผนงานของคณะกรรมการเกษตรกรรมยั่งยืน คาร์ิตัสไทยแลนด์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูคุณค่าศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์และสิ่งสร้าง เน้นความมั่นคงทางอาหาร / รักษาสิ่งแวดล้อม การลดปัจจัยการผลิต และพัฒนาความรู้/เท่าทันสถานการณ์ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเครือข่ายเกษตรกรในแต่ละสังฆมณฑล การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัด

เวทีสัมมนา ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์และ Social Media ด้วย การส่งเสริมเกษตรกรรมระดับครัวเรือน ...สอดคล้องกับหัวข้อการสัมมนาและแนวทางของ UN

เป้าหมายที่ 4 สร้างความเป็นปึกแผ่นหนึ่งเดียวกันในโลก

***งานผลักดันเชิงนโยบาย และสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

เรื่อง การช่วยเหลือแรงงานประมงผ่านการทำงานกับภาครัฐและผู้ประกอบการ

- **ศูนย์อภิบาลผู้เดินทางทะเล ศรีราชา** นำเสนอโดย คุณอภิญา ทาจิตต์ ซึ่งได้นำเสนอโครงสร้างการทำงานและทีมงานในเครือข่ายได้แก่ (1) ศูนย์ศรีราชา-สังฆมณฑลจันทบุรี (2) ศูนย์กรุงเทพฯ-อัครสังฆ

มณฑลกรุงเทพฯ และ (3) ศูนย์สงขลา-สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี มีการทำงานในลักษณะการทำงานทั้ง กลับกลุ่มแรงงานผู้เดินทางทะเลโดยตรงและการทำงานกับหน่วยงานรัฐในระดับสูงในกรมและกระทรวง ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการผลักดันเชิงนโยบาย อาทิ การเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการกับภาครัฐ ต่างๆ ตลอดจนการจัดตั้งศูนย์สวัสดิภาพและธรรมาภิบาลแรงงานประมง จังหวัดสงขลา และด้วยความ ร่วมมือกับองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ได้ขยายเพิ่มจำนวนไปยังจ.ชลบุรี(แสมสาร) จ.ระยอง และจ.ปัตตานีอีกด้วย ทั้งนี้ การทำงานจะต้องรักษามาตรฐานและมีความจริงใจต่อแรงงานประมงเป็น สำคัญ

เรื่อง การเสริมสร้างความเข้มแข็งและสร้างเครือข่ายภาคประชาชนในประเด็นสิทธิชุมชน

- คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อการพัฒนาสังคม แผนกยุติธรรมและสันติ (ยส.) นำเสนอโดย คุณเอม มิคา คำทุม และ คุณสนธยา ตัวสูงเนิน ซึ่งได้ยกตัวอย่าง ประเด็นปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน ด้านสิทธิชุมชนจากการพัฒนาอุตสาหกรรมจังหวัดสกลนคร มาสร้างความเข้าใจถึงแนวทางการทำงานที่ ก่อเกิดจากการพัฒนาศักยภาพชุมชนทำให้ชุมชนรู้ถึงปัญหาของตน มีการลงพื้นที่ร่วมกับชุมชนจัดทำ สรุปรายชื่อสถานการณ์การขูดเจาะหาแร่โปแตช ซึ่งก่อให้เกิดการเชื่อมเครือข่ายระหว่างชุมชนต่างๆ ยส. ทำหน้าที่ร่วมสังเกตการณ์และศึกษาการดำเนินงานของบริษัทเอกชน ในเวทีต่างๆ เช่นการนำเสนอ รายงานการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ฯลฯ และถึงแม้ชาวบ้านจะถูกฟ้องเป็นคดี หminenประมาท แต่ ยส. ก็ยังคงให้ความช่วยเหลือ/สนับสนุนความรู้ด้านกฎหมายและร่วมติดตามสนับสนุน การรวมพลังของชุมชนในเรื่องนี้ต่อไป

เป้าหมายที่ 5 สร้างคาร์ดิสไทยแลนด์ให้เป็นเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

***การพัฒนาองค์กร/ศักยภาพบุคลากร และ การพัฒนามาตรฐานการจัดการ CIMS

- คาร์ดิสกรุงเทพฯ นำเสนอโดยคุณบุญลือ ราชกิจ ว่าการพัฒนาองค์กร เราแบ่งปันความพยายามที่ ทางกรุงเทพฯ พัฒนาตัวเองให้ดีขึ้น ก่อนที่จะพัฒนาองค์กร อะไรที่จะเป็นตัวชี้วัดว่าเราพัฒนาแล้ว องค์กรของเราดี องค์กรของเรามั่นคง สิ่งนั้น คือ ความสุข “ Happiness” องค์กรไม่จำเป็นต้องใหญ่โต มีเงิน มากมาย ไม่ใช่เรื่องนั้น แต่มันเป็นเรื่องของความสุข และต้องเป็นความสุขของ “คน” ซึ่งก็คือ พวกเราคน ที่ทำงานและคนที่เราไปทำงานด้วย สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องวัดว่า ทั้งเราและเขามีความสุข นั้นมันใจว่า องค์กรเรามีความสุข ของกรุงเทพฯ สิ่งแรกที่จะทำคือ ทำให้คนของเรามีความสุข
- คาร์ดิสไทยแลนด์ (ทีมพัฒนา CIMS) นำเสนอโดยคุณจิรวัฒน์ เจนผาสุก ซึ่งมาตรฐานการบริหาร จัดการองค์กรของสหพันธ์คาร์ดิส ชื่อภาษาอังกฤษว่า Caritas Internationalis Management Standards ได้ นำเสนอให้กับคาร์ดิสไทยแลนด์และโครงสร้างตั้งแต่ปี 2015 และจะมีการประเมินในปี 2018 แต่จะเน้นประเมิน หน่วยงานฝ่ายสังคมในระดับสภาพระสังฆราชฯ ก่อน ทั้งนี้เรามีทั้งหมด 32 หัวข้อที่เป็นมาตรฐานแต่จะมี 6 เรื่องที่ต้องให้ความสำคัญเป็น 6 Must คือ (1) องค์กรอยู่ ในแนวทางของกฎหมายพระศาสนจักร (2) องค์กรจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย (3) องค์กรมี แนวทางปฏิบัติและประมวลจริยธรรมขององค์กร (4) องค์กรมีแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงาน (5) องค์กรมีธรรมนูญ/ระเบียบปฏิบัติ และ (6) องค์กรได้รับการตรวจสอบบัญชีตามระยะที่กำหนด ...ที่ผ่าน

มา มีการประชุมกับทีมงานที่มาจากแผนกต่าง ๆ ในกรมการฝ่ายสังคม (คาร์ดิสไทยแลนด์) มีการกำหนดให้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานขั้นต่ำ สำหรับเอกสารที่มีต้องได้รับการแปลเป็นอังกฤษ/เป็นภาษาไทย และมีการพัฒนาศักยภาพในหัวข้อต่าง ๆ

จากนั้นเป็นการสรุปผลการประชุมกรรมการบริหารคาร์ดิสไทยแลนด์ ครั้งที่ 2/2017 โดยเป็นการสรุปผลการดำเนินงานของสำนักเลขาธิการคาร์ดิสไทยแลนด์และแผนกต่าง ๆ ในช่วงปีที่ผ่านมา โดยได้ต้อนรับคุณพ่ออุทัย ถาวร ผู้อำนวยการคนใหม่ของศูนย์สังคมพัฒนา สังคมชนบทอุดรธานี และมีแนวทางการทำงานทั้งภายในประเทศเป็นความร่วมมือระหว่างสังคมชนบทและคณะนักบวช ตลอดจนการทำงานในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงที่ได้มีบันทึกความเข้าใจระหว่างประเทศแล้ว เพื่อสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

จากการประเมินผลการสัมมนาฯ สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

- ผู้เข้าร่วมสัมมนาสนใจแนวทางการป้องกันภัยคุกคามครอบครัวจากสื่อออนไลน์มากที่สุดเพราะเนื้อหาตรงกับยุคสมัยนอกจากนั้นผู้เข้าร่วมมีความสนใจเนื้อหาและการนำเสนอในแผนยุทธศาสตร์ ฯ เป้าหมายที่ 1 “คาร์ดิสต้องเป็นหัวใจของพระศาสนจักร” และเป้าหมายที่ 3 “ส่งเสริมการพัฒนามนุษย์ทั้งครอบครัวอย่างยั่งยืนที่ครอบคลุมทุกมิติของชีวิต” เป็นอันดับที่สองเท่ากัน และเป้าหมายที่ 2 “ช่วยเหลือ บรรเทาทุกข์ และร่วมสร้างชุมชนขึ้นใหม่” เป็นลำดับรองลงมา
- สำหรับการสัมมนาครั้งนี้ ผู้เข้าร่วมมีความพอใจในการต้อนรับและสถานที่การจัดสัมมนาเป็นอันดับแรก และรองลงมาเป็นโอกาสได้พบปะเพื่อนร่วมงานจากสังคมชนบทและแผนกต่าง ๆ และที่ให้ความพึงพอใจเท่ากัน ๆ คือ กระบวนการจัดสัมมนาครั้งนี้เข้าใจง่ายและได้รับรู้แนวทางการทำงานของพระศาสนจักรมากขึ้น
- อย่างไรก็ดี การสัมมนาครั้งนี้ได้มีผู้ให้ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจคือ การจัดตารางเวลาที่มีเนื้อหาแน่นเกินไป และหากเป็นไปได้อาจจะมีการจัดการสัมมนาชีวิตชุมชนที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสังคมตามประเด็นในครั้งต่อไป
- หัวข้อที่มีผู้เข้าร่วมเสนอ 4 อันดับแรก ได้แก่ (1) ประเด็นครอบครัวเพื่อความต่อเนื่อง (2) คำสอนด้านสังคมและการประกาศข่าวดีใหม่ (3) ประเด็นทางสังคมในช่วงปี 2018 และ (4) สิ่งแวดล้อมและเกษตรกรรมยั่งยืน

สำนักเลขาธิการในฐานะผู้จัดร่วมกับทีมงานจากแผนกต่าง ๆ ในกรมการฝ่ายสังคม (คาร์ดิสไทยแลนด์) และสังคมชนบทต่าง ๆ ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้มีส่วนร่วมในเวทีสัมมนาคาร์ดิสไทยแลนด์ ประจำปี 2017 ในการทำงานร่วมกันต่อไป...□

